

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobců: **a) S. E., b) D. E., c) M. B. E., d) J. E.**, zastoupeni Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou, se sídlem Milady Horákové 13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7 v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 2. 2024, č. j. 34 Az 44/2023-46,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobci (dále jen „stěžovatelé“) domáhají zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 9. 2023, č. j. OAM-1272/ZA-ZA11-ZA22-2023, ve věci zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany dle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Důvodem, pro který bylo řízení zastaveno, byla skutečnost, že žalobkyně a) [dále jen „stěžovatelka a)“] odmítla pokračovat v pohovoru za přítomnosti tlumočníka z tureckého jazyka a trvala na přítomnosti tlumočníka ze svého mateřského – kurdského - jazyka.

[2] Svůj návrh na přiznání odkladného účinku odůvodnili stěžovatelé s ohledem na jejich rodinný a soukromý život; stěžovatelce a) se narodilo na území České republiky čtvrté dítě, které je nyní staré několik měsíců a o jehož žádosti, jakožto i o žádosti tchýně stěžovatelky a), nebylo doposud rozhodnuto. Pokud by kasační stížnosti nebyl přiznán odkladný účinek, byli by stěžovatelé nuceni opustit území České republiky a stejně tak i čtvrté nezletilé dítě stěžovatelky, o jehož žádosti ještě nebylo rozhodnuto. Dále se dovolávají skutečnosti, že by se museli odloučit od manžela stěžovatelky a) a její tchýně, kteří se nachází na území České republiky.

[3] Žalovaný se k návrhu na odkladný účinek nevyjádřil, přestože byl součástí kasační stížnosti, která mu byla doručena k vyjádření dne 24. 4. 2024.

[4] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce (stěžovatele) nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[6] Nejvyšší správní soud poznamenává, že krajský soud usnesením ze dne 24. 11. 2023, č. j. 34 Az 44/2023-28, přiznal odkladný účinek žalobě.

[7] Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných a dokládaných stěžovateli a dále skutečností vyplývajících z předloženého soudního spisu krajského soudu, dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku jsou v daném případě naplněny.

[8] Stěžovatelé tvrdili a doložili hrozící újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. v důsledku nutnosti jejich vycestování, což se týká nejenom zletilé stěžovatelky a), ale především jejich tří nezletilých dětí. S ohledem na rodinné poměry stěžovatelky a), resp. s ohledem na zájmy jejich nezletilých dětí, bylo nutno zohlednit dopady nepřiznání odkladného účinku. Podle § 85b odst. 1 písm. c) zákona o azylu totiž platí, že žalovaný po nabytí právní moci rozsudku krajského soudu udělí cizinci výjezdní příkaz. V souladu s § 54 odst. 2 zákona o azylu má cizinec povinnost vycestovat z území ve lhůtě stanovené výjezdním příkazem. Nepřiznání odkladného účinku by tedy přímo vedlo k vystavení výjezdního příkazu stěžovatelům, kteří by museli území České republiky opustit. Pokud by tak neučinili, vystavili by se riziku uložení správního vyhoštění. Jeho následkem je pak vždy zákaz vstupu na území České republiky. Po stěžovatelích jistě nelze požadovat, aby vzniku újmy předešli tím, že se budou na území České republiky zdržovat neoprávněně (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100). Tudíž hrozí, že by nuceným vycestováním bylo zasaženo do jejich práva na rodinný a soukromý život dle čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, jelikož by stěžovatelka a) zde musela zanechat nejen svého manžela, ale i své děti, vč. několikaměsíčního dítě, o jehož žádosti nebylo doposud rozhodnuto.

[9] Vzhledem k tomu, že (jakkoli obecně) obavy stěžovatelky a) nejsou zcela hypotetické a týkají se celé rodiny, bylo na místě návrhu stěžovatelů vyhovět. Pokud by stěžovatelé v důsledku rozhodnutí žalovaného (po nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti) museli vycestovat do Turecka, v případě následného úspěchu této kasační stížnosti by poskytnutí soudní ochrany před tvrzenou újmou nebylo účinné. První podmínku pro přiznání odkladného účinku tedy stěžovatelé splňují.

pokračování

[10] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínky stanovené v § 73 odst. 2 s. ř. s., podle níž přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014-25, když dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. Žádný rozpor s veřejným zájmem ze spisu nevyplýnul.

[11] Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, neboť se zřetelem k výše uvedenému dospěl k závěru, že v daném případě jsou podmínky § 73 odst. 2 ve spojení s § 107 s. ř. s. naplněny. Vzhledem k tomu, že žalobě stěžovatelů proti pravomocnému rozhodnutí žalovaného již byl odkladný účinek krajským soudem přiznán, postačí v tomto případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku krajského soudu, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje také odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalovaného.

[12] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 16. května 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu